

Rådmenn og kommunedirektører i deltakerkommuner

Karmsund Havn IKS
Garpaskjærvegen 2, 5527 Haugesund
Postboks 186, 5501 Haugesund

T: +47 52 70 37 50
F: +47 52 70 37 69
E: post@karmsund-havn.no

Org nr.: 963 706 820

Vår ref.: 2023/269

Dato: 07.12.2023

Anbefaling om endring av selskapsform

Karmsund Havn IKS har hatt en betydelig vekst de siste 10 årene, og er nå et av Norges største havneselskaper, samt en av Norges største havner innenfor flere segmenter.

Utviklingen har ført til at selskapet har blitt en av de største bidragsyttere til verdiskapning og næringsaktivitet i regionen. Dette er dokumentert gjennom uavhengige ringvirkningsanalyser i 2018 og 2022, som selskapet gjennomfører etter ønske fra deltakerkommunene og som er forankret i selskapets eierstrategi.

I eierstrategien av 18.10.2016 som deltakerkommunene har vedtatt for selskapet, fremgår det at Karmsund Havn er et av kommunenes viktigste verktøy for å stimulere regionens verdiskapning. I tråd med dette eiermottivet, uttrykker eierstrategien en klar forventning om en videre offensiv og strategisk utvikling av selskapet.

For å oppnå denne målsetningen, ba eierstrategien selskapet om å se på alternative løsninger for finansiering enn en videre økning av lånerammen, slik at selskapet sikres videre vekst samtidig som kommunenes risikoeksponering reduseres.

I tråd med denne bestillingen i eierstrategien, har Karmsund Havn v/havnestyret gjennomført en utredning av hvilken selskapsform selskapet er best kjent med å ha i fremtiden.

Utredningsarbeidet understøttes også av de nye eierskapsmeldingene til Karmøy, Haugesund og Tysvær kommune (2022), som bygger på KS sine prinsipper for god eierstyring, selskapsledelse og kontroll. Prinsipp 1 og 2 går ut på at kommunen skal sørge for å velge riktig selskapsform ut fra formål og behov, samt å sørge for et skille mellom kommunale lovpålagte oppgaver og kommersiell virksomhet i konkurranse med andre aktører.

For sammenhengens skyld vises det til at det ligger føringer i offentlige havners rammebetingelser som uansett kan fremtvinge et lovpålagt krav om å endre selskapsform i fremtiden. EFTAs overvåkningsorgan har en pågående sak med Norge, hvor det blant annet er påpekt at offentlige selskaper som driver kommersiell virksomhet, heriblant havner, må skille ut sin økonomiske aktivitet i selskap som kan gå konkurs for å unngå ulovlig statsstøtte. Dette har ført til at flere norske havner har utredet, eller er i ferd med å utrede, endring av selskapsform til aksjeselskap. Bergen Havn og Drammen Havn er allerede omdannet til aksjeselskap. Problemstillingen gjør seg gjeldende for alle havner i EU/EØS. Man ser derfor en tilsvarende trend i de øvrige nordiske landene og i Europa ellers.

Karmsund Havn sitt arbeid med utredning av selskapsform ble igangsatt våren 2022. Underveis i prosessen har havnestyret og administrasjonen jevnlig involvert eierkommunene, gjennom møter og rapporteringer i styringsgruppen, havnerådsmøter, eiermøter og arbeidsgruppemøte

med representanter fra kommuneadministrasjonene. Selskapet har fått bistand fra eksterne konsulenter og advokater gjennom hele arbeidet.

I styremøte den 15.11.2023 (HSAK 84/23), vedtok havnestyret å anbefale at Karmsund Havn IKS omdannes fra interkommunalt selskap til aksjeselskap, på følgende måte:

- 1) De kommunale forvaltningsoppgavene etter havne- og farvannsloven § 4 første ledd tas ut av Karmsund Havn IKS.
- 2) Deltakerne etablerer et nytt IKS (nytt org.nr.), som får tildelert myndighetsutøvelsen fra kommunene.
- 3) Karmsund Havn IKS omdannes til et AS. Deretter oppløses Karmsund Havn IKS.
- 4) Havnestyret v/havnestyrets leder oversender anbefalingen til Karmsund Havn IKS sine deltakere v/kommunedirektøren, med tilrådning om at det fattes likelydende vedtak i de respektive kommunestyrene.

I tråd med pkt. 4 i havnestyrets vedtak ovenfor, oversendes herved havnestyrets anbefaling til eierkommunenes rådmenn/kommunedirektører.

Havnestyret legger til grunn at kommunene vil gjøre sine selvstendige vurderinger av saken. Karmsund Havn er selvsagt behjelpelige med spørsmål i denne forbindelse.

Det anmodes om at kommuneadministrasjonen går i gang med å forberede saksfremlegg i de respektive kommunene, slik at kommunestyret/bystyret kan ta stilling til om Karmsund Havn skal endre selskapsform fra IKS til AS.

Det minnes for ordens skyld om at en eventuell avgjørelse om å endre selskapsform er avhengig av likelydende vedtak i samtlige kommunestyrer/bystyre.

Forhåpentligvis kan det legges opp til at ny organisering vil være operativt fra 01.01.2025, forutsatt at samtlige kommunestyrer/bystyre vedtar å endre selskapsform. Dette innebærer fortrinnsvis at det fattes likelydende vedtak i de respektive kommunestyrene i løpet av våren 2024.

Haugesund den 07.12.2023

Med vennlig hilsen

John Erik Hagen
Styreleder

KOPI:
Postmottak